Lieta Nr. C770806824
Lietas arhīva Nr. CA-1205-24/36
ECLI:LV:RAT:2024:0528.C770806824.6.S

Rīgas apgabaltiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2024. gada 28. maijā

Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Ieva Lūciņa-Linka
tiesnese Ineta Ozola
un tiesnese Olita Blūmfelde

rakstveida procesā izskatīja UAB "Eurohorecana" kreditora pieteikumu par SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesa pasludināšanu sakarā ar UAB "Eurohorecana" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 4. marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Kreditors UAB "Eurohorecana" 2024. gada 19. janvārī iesniedzis Rīgas pilsētas tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu par juridiskās personas SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesa pasludināšanu, kurā pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktu, lūgts pasludināt SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesa lietu.

Pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] 2023. gada 20. oktobrī kreditors veica pārskaitījumu uz parādniekam piederošo kontu 13 824 *euro* apmērā, maksājuma uzdevumā norādot, ka pārskaitījums veikts kā rēķina Nr. RPR/FZP/0008/10/23 apmaksa, lai gan pieteicējs nekad nav veidojis komerciālu sadarbību ar parādnieku, parādnieks nav sniedzis jebkāda veida pakalpojumus, par ko varētu tikt izrakstīts rēķins.

Konstatējot, ka pārskaitījums veikts kļūdaini un nav nonācis līdz īstajam adresātam, kreditors telefoniski, zvanot uz parādnieka publiski pieejamo tālruni, sazinājies ar parādnieka pārstāvi, kurš noliedza pārskaitījuma saņemšanu, turpmāk izvairījās no saziņas ar kreditoru. Līdz ar to pieteicējs konstatējis, ka parādnieks izvairās no pārskaitījuma summas atmaksas, ignorē kreditora zvanus. Kreditora veiktajam maksājumam parādniekam nav tiesiska pamata, tādēļ ir pamatoti uzskatīt, ka parādnieks ir nepamatoti iedzīvojies no kreditora pieļautās kļūdas.

[1.2] 2023. gada 6. decembrī parādniekam nosūtīts brīdinājums par nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, lūdzot līdz 2023. gada 27. decembrim atmaksāt pārskaitījuma summu 13 824 *euro*. Pēc brīdinājuma nosūtīšanas, nav veikta kļūdaini veiktā pārskaitījuma atmaksa, nav celti iebildumi saistībā ar brīdinājumā minēto.

[1.3] Atbilstoši Civillikuma 2389. panta noteikumiem, parādniekam, konstatējot tam nepienākošos pārskaitījuma summu maksājumu bankas kontā un saņemot pretenziju no kreditora, bija pienākums nekavējoties veikt atgriezenisku pārskaitījumu kreditoram. Līdz ar to kreditors norāda, ka konstatējama Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktā paredzēta maksātnespējas pazīme, jo parādnieks nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš un parādsaistību summa pārsniedz 4268 *euro*.

[2] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 4. marta spriedumu kreditora UAB "Eurohorecana" pieteikums noraidīts, izbeigta juridiskās personas SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesa lieta.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 363.^{13} panta otro daļu, Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktu, tiesa konstatēja, ka 2023. gada 20. oktobrī pieteicējs kļūdaini ir veicis pārskaitījumu uz parādniekam piederošo kontu 13 824 *euro* apmērā, bet sazinoties ar SIA "MILK MARKET" pieteicējam nav izdevies atgūt kļūdaini pārskaitīto naudu.

[2.2] Tiesa atzina, ka no pieteikumam pievienotā maksājuma uzdevuma nav iespējams viennozīmīgi secināt, ka maksājums ir veikts kļūdaini, jo minētajā maksājumu uzdevumā ir norādīts maksājuma mērķis, proti, konkrēts rēķins, turklāt, ir vispārzināms fakts, ka, lai veiktu naudas pārskaitījumu, aizpildot maksājuma uzdevumu pārskaitījuma veicējam ir jāzina, gan personas vārds, uzvārds vai nosaukums, kam ir jāatbilst arī attiecīgajai personai piederošajam bankas konta numuram.

[2.3] Lai gan parādnieks tiesā nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu, tiesa atzina, ka no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem, nav iespējams gūt pārliecību, ka pieteicējs ir kļūdaini veicis pārskaitījumu SIA "MILK MARKET" un pieteicējam pieder atprasījuma tiesība pret parādnieku. Līdz ar to tiesa atzina, ka strīds par kļūdaini veiktā pārskaitījuma piedziņu ir izskatāms prasības tiesvedības kārtībā.

[2.4] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 363.^{13} panta otro un devīto daļu, norādot, ka nav iespējas pārliecināties par saistības esamību, tiesa atzina, ka parādniekam nav konstatējama Maksātnespējas likuma 57. panta 2. punktā norādītā maksātnespējas procesa pazīme, līdz ar to iesniegtais pieteikums atzīstams par nepamatotu, vienlaikus nekonstatējot tādus apstākļus, kas ļautu atzīt pieteikumu par apzināti nepatiesu.

[3] UAB "Eurohorecana" iesniedzis apelācijas sūdzību par spriedumu, pārsūdzot to pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Pirmās instances tiesa kļūdaini piemērojusi Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktu, jo parādnieks brīdinājumā noteiktā termiņā nav atmaksājis kļūdaini saņemtos naudas līdzekļus.

[3.2] Par parādnieka maksātnespēju liecina, ka: 1) atbildētāja juridiskā adrese atrodas pilsētvidei teritorijas uzturēšanas prasībām neatbilstoša būvē; 2) saskaņā ar gada pārskatu par taksācijas periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim, ar darbu gūti zaudējumi; 3) parādniekam ir administrēto nodokļu parāds. Kreditora ieskatā parādniekam nav pietiekošu finanšu līdzekļu saistību dzēšanai.

[3.3] Tiesa, neņemot vērā Maksātnespējas likuma 1.pantā definētos maksātnespējas mērķus, judikatūrā un tiesību doktrīnā izteiktās atziņas, kļūdaini atzinusi, ka strīds izskatāms prasības tiesvedības kārtībā.

[3.4] Pārskaitījums par preču iegādi ticis adresēts nevis parādniekam, bet Polijā reģistrētai sabiedrībai, ko apliecina nodokļu atskaites par laika posmu no 2023. gada 1. oktobra līdz 2024. gada 31. oktobrim. Rēķinā un atbildētājam pārskaitītās summas ir vienādas; maksājuma mērķī norādīts rēķina numurs; rēķina un pārskaitījuma datumi ir tie paši; komerciāli darījumi ar parādnieku netika slēgti.

Pārskaitījums tika veikts kļūdaini, jo internetbanka automātiski ievietojusi nevis Polijā reģistrētās sabiedrības, bet parādnieka rekvizītus.

[4] Apelācijas instancē saņemti pieteicēja papildus paskaidrojumi, kuros norādīts, ka, veicot atkārtotu parādnieka publiski pieejamās informācijas izvērtējumu secināms, ka 2024. gada 17. maijā atbildētājam joprojām ir Valsts ieņēmumu dienestā administrēto nodokļu (nodevu) parāds 220,87 *euro*. Parādnieka patieso šī brīža administrēto nodokļu parādu nav iespējams noteikt, jo joprojām nav iesniegtas visas deklarācijas, kuras šo stāvokli uz 2024. gada 17. maiju var ietekmēt. Nepietiekamu finanšu līdzekļu dēļ, parādnieks līdz šim nav pieteicējam veicis pārskaitījumu 13 824 *euro* apmērā.

Motīvu daļa

[5] Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi pieteikuma un apelācijas sūdzības argumentus kopsakarā sprieduma motīviem un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir apmierināms.

[6] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 56. pantu juridiskās personas maksātnespējas procesu piemēro attiecībā uz juridisko personu, personālsabiedrību, individuālo komersantu, ārvalstī reģistrētu personu, kas veic pastāvīgu saimniecisko darbību Latvijā, un šajā likumā noteiktiem speciāliem subjektiem.

[6.1] Juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu Maksātnespējas likumā paredzētajos gadījumos tiesai var iesniegt kreditors vai kreditori, ja pastāv kāda no šā likuma 57.panta pirmās daļas 1., 2., 3. vai 4. punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm (Maksātnespēja likuma 60. panta pirmās daļas 1. punkts).

[6.2] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 57. panta 2. punktu parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks – sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība – nav nokārtojis vienu vai vairākas parādsaistības, no kurām pamatparāda summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš, un kreditors vai kreditori ir izsnieguši vai nosūtījuši uz parādnieka juridisko adresi sūtītāja apmaksātu brīdinājumu par savu nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu.

Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktā ir noteiktas maksātnespējas pazīmes, kas ir par pamatu juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanai un kuru vienojošais faktors ir parādnieka saistību neizpilde pret attiecīgo kreditoru, savukārt leģitīmais pamats kreditoram sniegt maksātnespējas procesa pieteikumu pret parādnieku ir prezumpcija, ka parādnieks nenorēķinās nevis tādēļ, ka neatzīst saistību vai arī nevēlas to pildīt, bet gan tādēļ, ka finansiālu grūtību dēļ nav spējīgs to darīt (skat. *Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60. 1 nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2012, 418. lpp*).

[7] Civilprocesa likuma 363.$^{1\,3}$ panta otrā daļa noteic, ka tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi.

[7.1] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietas materiāliem pievienots AS "Swedbank" maksājuma uzdevums, no kura izriet, ka pieteicējs 2023. gada 20. oktobrī veicis pārskaitījumu uz SIA "MILK MARKET" kontu Nr. LV94PARX0020792540001 13 824 *euro* apmērā, kā pamatojumu norādot rēķinu Nr. RPR/FPZ/0008/10/23.

Atbilstoši apelācijas sūdzībai pievienotajiem dokumentiem secināms, ka minētā maksājuma patiesais adresāts ir Polijā reģistrēta sabiedrība Okregowa Spoldzielnia Mleczarska WART-MILK, ko apliecina pievienotais rēķins RPR/FPZ/0008/10/23 par summu 13 824 *euro*, ko minētais uzņēmums pieteicējam izrakstījis 2023. gada 20. oktobrī.

Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst par pierādītu, ka minētie naudas līdzekļi SIA "MILK MARKET" pārskaitīti kļūdaini, proti, uz neesošas saistības pamata, pamatojot pārskaitījumu ar citas juridiskas personas izrakstītu rēķinu.

[7.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 363.^{2} panta ceturtās daļas noteikumiem, iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, pieteikumam pievieno pierādījumus par prasījuma pamatojumu un apmēru, brīdinājuma par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu kopiju, dokumentus par brīdinājuma izsniegšanu vai nosūtīšanu (kvīti par dokumenta nosūtīšanu ar sūtījuma satura apliecinājumu), kā arī pieteikumā apliecina, ka parādnieks nav pret to cēlis pamatotus iebildumus.

[7.3] Pieteikumam pievienots SIA "MILK MARKET" uz juridisko adresi Dzirnavu ielā 28-12, Rīgā 2023. gada 6. decembrī ierakstītā pasta sūtījumā (ar kvīti par dokumenta nosūtīšanu ar sūtījuma satura apliecinājumu) nosūtīts pirmstiesas brīdinājums par nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, informējot par pamatparāda 13 824 *euro* apmēru un brīdinot, ka parāda nesegšanas gadījumā UAB "Eurohorecana" vērsīsies tiesā ar maksātnespējas procesa pieteikumu par SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Atbilstoši VAS "Latvijas Pasts" sūtījuma Nr. VV006788334LV izsekošanas paziņojumam brīdinājums parādniekam izsniegts 2024. gada 9. janvārī (www.pasts.lv (https://www.manspasts.lv/lv/shipment/tracking?id=VV006788334LV&locale=lv-LV).

Pieteikumā UAB "Eurohorecana" apliecinājusi, ka parādnieks nav cēlis pamatotus iebildumus.

[7.4] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pretēji pirmās instances tiesas secinātajam, no lietā esošajiem materiāliem konstatējams, ka pieteicēja prasījums pārsniedz Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktā noteikto pamatparāda minimālo summu, savukārt, nosūtītais brīdinājums liecina, ka kreditors ir ievērojis likumā noteikto priekšnoteikumu par parādnieka brīdināšanu pirms maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanas tiesā.

[8] Atbilstoši judikatūras atziņām tiesai, izskatot maksātnespējas procesa pieteikumu, nav jāizšķir pēc būtības strīds par kreditora un parādnieka saistību pastāvēšanu, bet tikai jāvērtē, vai iebildumi, ko parādnieks cēlis, ir tādi, kas liek apšaubīt to, ka parāda nesamaksāšanas vienīgais iemesls ir parādnieka nespēja samaksāt (sk. *Senāta 2012. gada 7. marta spriedums lietā Nr. SPC-25/2012, 8.8. punkts*).

Līdz ar to, lai varētu pasludināt parādnieka juridiskās personas maksātnespējas procesu, ir jākonstatē, ka parādnieka iebildumi par pieteikumā norādīto prasījumu nav pamatoti un ir vērsti uz izvairīšanos no juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas, jo parādnieka juridiskās personas maksātnespējas pasludināšana ir iespējama tikai tad, ja parādnieks nepilda saistības, par kurām nav strīda.

[8.1] Konkrētajā gadījumā parādnieks SIA "MILK MARKET" nav izmantojis Civilprocesa likuma 363.[10] panta otrajā daļā paredzētās tiesības ne vēlāk kā trīs dienas līdz maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas dienai celt pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu, kā arī nav iesniedzis pierādījumus par to, ka spēj izpildīt maksātnespējas procesa pieteikumā minētās parādsaistības.

[8.2] Secināms, ka SIA "MILK MARKET" nav atbildējis uz pieteicēja nosūtīto brīdinājumu, nav izteicis nekādus iebildumus par prasījuma neesamību un apstrīdējis saistību apmēru vai to, ka konkrētajā gadījumā būtu pierādījis, ka spēj tās izpildīt, līdz ar to nav pamata secinājumam, ka konkrētajā gadījumā starp pieteicēju un parādnieku pastāvētu strīds par tiesībām, kas izvērtējams prasības tiesvedības ietvaros.

[8.3] Ņemot vērā, ka parādnieks nav nokārtojis parādsaistības, kuras pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš un triju nedēļu laikā pēc kreditora brīdinājuma izsniegšanas parādu nav samaksājis, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka uz pieteikuma izskatīšanas dienu ir konstatējama Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktā norādītā maksātnespējas procesa pazīme un ir tiesisks pamats pasludināt SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesu.

[9] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa, noraidot pieteikumu un izbeidzot maksātnespējas procesu, nepamatoti konstatējusi, ka strīds izskatāms prasības tiesvedības kārtībā, nevis maksātnespējas procesa ietvaros un nepareizi piemērojusi Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktu, kas ir pamats pretēja sprieduma taisīšanai lietā.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.[13] panta trešo daļu, apmierinot pieteikumu, tiesas kolēģija ieceļ par administratoru Civilprocesa likuma 363.[10] pantā noteiktajā kārtībā izraudzīto administratora amata kandidāti Intu Masaļsku, amata apliecības Nr. 00608 par administratoru.

Civillietu tiesas kolēģijas rīcībā nav pierādījumu, ka attiecībā uz Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātās automatizētās atlases izraudzīto administratora kandidāti Intu Masaļsku pastāvētu Maksātnespējas likuma 13., 20. vai 21. pantā norādītie ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.[13] panta desmitās daļas noteikumiem kreditora samaksātie tiesas izdevumi 710 *euro* apmērā ir iekļaujami maksātnespējas procesa izdevumos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97., 193., 363.[13] , 432. un 440.[11] pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt UAB "Eurohorecana" pieteikumu par SIA "MILK MARKET" maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Pasludināt SIA "MILK MARKET", reģistrācijas Nr. 40203093912, maksātnespējas procesu.

Iecelt administratori Intu Masaļsku, amata apliecība: Nr. 00608, prakses vietas adrese: Vīlandes iela 7-22, Rīga, par SIA "MILK MARKET", reģistrācijas Nr. 40203093912, juridiskās personas maksātnespējas procesa administratori.

Noteikt, ka tiesas izdevumi 710 *euro* ir iekļaujami maksātnespējas procesa izdevumos.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente I.Lūciņa-Linka

Tiesnese I. Ozola

Tiesnese O. Blūmfelde

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.
Dokumenta oriģināls atrodas Tiesu informatīvajā sistēmā.